

ARNHEMSEHE COURANT.



De prijs dezer Courant, die geregeld vijfmaal 's weeks wordt uitgegeven, en wel op Dinsdag, Woensdag, Donderdag, Vrijdag en Zaterdag, is 5 in de drie maanden

VRIJDAG 23 JANUARI.

De prijs der Advertentien is, van een tot vijf regels, f. 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

Eene parodie op den heer VAN HALL.
VI.

De vraag was: Is de koning onfeilbaar? In het requisitoir lezen wij: aangezien de ongerijmde leer, hier geen opgang vindt, dat de vorst onfeilbaar zijn zou. Maar heeft men ooit beweerd, dat de vorst onfeilbaar zijn zou? Wij kunnen ons niet herinneren het immer ergens te hebben aangetroffen. Wel kennen wij de leer, dat de vorst onschendbaar zijn moet. Doch er is een groot verschil tusschen onschendbaarheid en onfeilbaarheid. Het zou eene heerlijke zaak zijn, wanneer de vorst onfeilbaar ware. Men kon dan gerust ministers, staatsraden, Eerste en Tweede Kamer naar huis zenden. Er ware vertegenwoordiging noch mederegering noodig. En uit des vorsten onfeilbaarheid zou zijne onschendbaarheid van zelve volgen: want hij, die alles goed inzag, zou het beste middel te haat nemen; er zou geen ongenoegen, geene ontevredenheid tegen de regering kunnen ontstaan en dus ook geene taboe-verklaring noodig zijn. Daar nu, evenwel, zulke eene ongerijmde onfeilbaarheidsleer, gelijk de heer officier zeer te regt opmerkt, »hier" gelijk overal, »geen »opgang vindt," omdat de vorst feilbaar is, heeft men hem de onschendbaarheid tot schild gegeven. Maar de onschendbaarheid rust op de niet-aansprakelijkheid en de niet-aansprakelijkheid op het niet zelf — het niet in eigen persoon — regeren. Neemt men aan, dat de koning zelf — dat de koning in eigen persoon — regeert en niet aansprakelijk is, dan komt men tot eene onbepaald-monarchale — tot eene onschendbaarheidsleer. Neemt men aan, dat de koning zelf — dat de koning in eigen persoon — regeert, en daarvoor aansprakelijk is, dan stelt men hem in zoo verre gelijk met elk ander ambtenaar, en neemt aan de volksregering met een erfelijk hoofd.

De derde vraag was: Mag de koning teregtgewezen worden? Ja, zegt de officier, want de koning heeft zich, door zich de troonrede toe te eigenen, voor dezelve aansprakelijk gesteld. De gevolgtrekking is juist: maar waartoe zou zulk eene leer leiden?

De koning mag teregtgewezen worden. De koning mag dus berispt worden: men mag hem verwijten doen, dat zijne maat-

regelen verkeerd, zijne handelingen onjuist, zijne keuzen slecht zijn. Neemt men de officier niet, geeft hem spijngen, geene verwijten — terechtwijzingen ja, doch — bescheiden. En hier vervallen wij in eene onoplosbare tegenstrijdigheid.

Hij, die terechtwijst, gaat uit van de stelling, dat hij, die terechtgewezen wordt, verkeerd deed, en dat hij, die terechtwijzer, het beter weet. Hij neemt dus eenen toon aan; hij spreekt met gezag, met autoriteit. En juist die toon, dat gezag, die autoriteit is welkome in strijd met het begrip van bescheidenheid. Die bescheiden is geeft raad, oppert twijfel, geeft in bedenking; hij wijst niet terecht. Die terechtwijst matigt zich eene meerderheid aan, eene meerderheid van verstand en doorzigt — hij kan niet bescheiden zijn. Zegt men nu: de koning is aansprakelijk en mag dus terechtgewezen worden, doch niet bescheiden — dan is het even goed, alsof men zeide: de koning is aansprakelijk, doch mag niet terechtgewezen worden. Zegt men eenvoudig: de koning is aansprakelijk, en mag dus terechtgewezen worden, zonder van de beperking van bescheidenheid te gewagen, — dan zegt men tevens: de koning mag berispt worden; tegenover den koning, mag men zich eenen toon, autoriteit, meerderheid aannemen.

Men moet erkennen, dat men, onder de VAN HALL-sche regering, zonderlinge zaken in Nederland ziet gebeuren. Wanneer het eens de oppositie ware geweest, diè de leer had verkondigd, dat de onschendbaarheid des konings onzin en ongerijmdheid is, dat de koning aansprakelijk is; dat de koning mag terechtgewezen worden, — zou er dan niet van alle kanten een kreet van afgrijzen opgegaan en een banvloek uitgesproken zijn tegen de atelingen, die zulke goddeloosheden uit hunne pen durfden laten vloeijen? Zou men niet verwacht hebben, dat de aarde zich zou openen om hen op te slokken? dat de zon ons haar aangezicht zou onttrekken? dat de jongste dag op handen was? Zouden niet al de geabonneerden van het Journal de la Haye, als één man zijn opgestaan, en, fémmissants d'indignation, hunne pen hebben gepunt, om met een dozijn nieuwe — opzettelijk daarvoor vervaardigde — epitheta's ons ten spectacel

van geheel het beschaafd Europa ten toon te stellen? Zouden niet al de bestendige lezers van de Gravenhagische Nieuwsbode, al de Nederlandsch-politische vernuften, zooals mijnheer BATAVUS, SIMPLEX, VERAX, X^o, A. B., T. Z. enz, ons met den donder hunner gerijmde en ongerijmde welsprekendheid hebben vogelvrij verklaard? Zou niet de Drentsche Courant geBrd hebben, en de geest des Tijdgenoots voor onze sponde in het middernachts-uur zijn komen spoken, making nigt hideous? Maar het was de oppositie, het was de Arnhemse Courant, welke die vreemde, die holle, die gevaarlijke theorie verkondigde, dat de ministers verantwoordelijk waren, doch dat de koning onschendbaar was; en het was de man des konings, de man, die den staat vertegenwoordigt, de man, die de publieke orde handhaaft, die van de Nederlandsche regters eischte, dat zij, in naam en van wege den koning, zouden verklaren, dat hij, koning, zich woorden van anderen toeëigent; dat hij, koning, aansprakelijk is; dat hij, koning, mag terechtgewezen worden. Waarlijk, dit mogen wel te regt »Vreemde dingen" genoemd worden, zóó vreemd zelfs, dat wij ze — moeten ze in ernst worden opgenomen — alléén als voortbrengselen van een brein als dat van den heer VAN HALL kunnen aannemen; doch liever willen wij gelooven, dat het eene parodie is, die in ministeriëlen stijl ministeriële sustentien persifleert.

Buitenlandsche berichten.

OOSTENRIJK.
Wenen, 23 jan. Om aartshertog Lodovik's redder te zijn tegen ernstig ongesteld ten gevolge eener ontsteking aan het ribben-vlies, en onze keizerlijke familie verontrust zich zeer om den toestand des heogen lijdens. Volgens het laatste bulletin, van 15 deser, had hij eenige uren rust genomen, en was een koorts en ontsteking minder hevig.

Dezer dagen gebeurde het hier, dat een schildwacht in de voorstad een burger, die, ondanks herhaalde vermaning, het rooken eener sigaar niet naliet, naar zelfs den schildwacht grofwijk beleedigde, naar het voetschrift der wet, doodschoot.

DUITSCHLAND.
Lit den Beijerschen Pfaltz, 26 jan. De boespreddicatie, welke vorst von Wrede in de Kamer hield, liet de censuur ook bij ons den vrijen doortogt een bewijs, dat dezelve toch milder uitgesproken is gevoerd wordt, dan men in het buitenland aant. Private berichten uit de hoofdstad melden de op handen zijnde afstreding van dien staatsman, naar Z. M. de uitdraking der publieke opinie, welke zich in

deze zaak liet hooren, beschouwt als een wenk tot noodwendige verandering in de zamenstelling van het ministerie. Men vermoedt, dat vorst Wallerstein weder aan het roer van zaken zal komen, — maar het in dit opziet loopende gerucht laat zich voor 's hands nog door geene daadzaak staven.

PRUISSEN.

Berlijn, 16 jan. Uit een diplomatisch resumé, hetwelk hier als manuscript circuleert, nemen wij het volgende algemeene belangrijke over: Het, in het vorige jaar, dikwerf veranderde vreemde diplomatische korps te Berlijn, bestond op 1 januari 1846 uit een en twintig buitengewone gezanten en gevolmagtigde ministers, en drie ministers-residenten, van welke er twee tevens zaakgelastigden van onderscheidene Duitseke bondsstaten zijn. In den loop des jaars grepen er de volgende veranderingen plaats: De keizer van Brazilië had een buitengewonen gezant in den persoon des burggraven d' Abrantes afgevaardigd. De Groothertogelijk-Hessische minister, de vorst von Sain-Wittgenstein-Berleburg, werd teruggeroepen en de minister-resident, kamerheer baron von Schäfer-Bernstein, tot gevolmagtigd minister benoemd. De koning der Belgen had zijnen gezant, generaal Wilmar, in gelijke betrekking, naar den Haag verplaatst en den vroegeren staats-minister van binnenlandsche zaken, den heer Nothomb, tot gezant aan ons hof benoemd. In de plaats van den buitengewonen gezant der Porte, Talat effendi, kwam Chewket-bey, en de plaats van den slechts voor jaar en dag hier geaccrediteerd geweest Portugeschen minister, baron Renduffe, die naar Madrid verplaatst werd, werd vervuld door den ridder Barbosa. In de laatste dagen des jaars verscheen nog een nieuwe gezant des konings van Württemberg in den persoon des geheimen staats-raads von Reinhardt. Deze dagen had er andermaal eene verandering plaats, daar de sedert twee jaren hier geaccrediteerde Keur-Hessische gezant, baron von Dörnberg, terug geroepen en tot minister van buitenlandsche zaken is benoemd geworden. Op dit oogenblik is de Oostenrijksche gezant, de graaf von Trautmannsdorff-Weinsberg, de deken van het diplomatische korps; maar de Badense gezant, de operale von Frankenberg-Ludwigsdorff is, in zijne vroegere betrekking van zaakgelastigde en minister-resident over den geheelen tijd van zijn verblijf te Berlijn, een nog ouder lid van het diplomatische korps dan de graaf Trautmannsdorff. Overigens zegt het gerucht, dat deze laatste, geroepen tot een groot ambt aan het hof, ons verlaten zal en door den vorst Felix Schwarzenberg, die vroeger aan het gezantschap hier verboden was, worden vervangen.

Brest, Er is rechts-ingang verleend tegen Ronge, ter zake van zijn bekende »Zuruf». Uit het voorloopig verhoor schijnt men tot eene criminele procedure te zullen besluiten.

Keulen, 25 jan. Bij het ten toneele voeren der »Bonne Russe» door het Fransche tooneelgezelschap te Luxemburg, verscheen, en dit in sprekende gelijkheid, Napoleon met zijne oude garde bij Moskow, houdende eene inspectie zijner troepen. Het publiek barsite terstond in een daverend handgeklap uit en een »leve de keizer!» deed den geheelen schouwburg dreunen. De troepen zelve bestonden uit soldaten van het garnizoen, gecommandeerd door een Pruisischen onderofficier, aan wien de rol van het Fransche kommando was opgedragen. Onmiddellijk na de losbarsting der betoonde sympathie voor Frankrijk kommandeerde, echter, de onderofficier, die tot vergetende of uit ironie, plotseling met den bekende militair klem: »Geef acht! presentiert u geweer!» en de oude garde hoorzende aan het pruisisch kommando met gewone stiptheid. Is Fransch-Pruisisch.

ENGLAND.

Londen, 17 jan. De Morning Chronicle beweert, dat men, zonder alarmist te zijn, zeggen kan, dat de goede betrekkingen tusschen Engeland en de Vereenigde Staten groot gevaar loopen.

O'Connell maakt zich gereed, om naar Londen te vertrekken, ten einde de zitting van het Parlement bij te wonen.

De London Gazette deelt eene bekendmaking mede, dat er tusschen Groot-Britanje en Peru een handelsverdrag is gesloten.

De uitrusting der militie wordt met den grootsten ijver voorgeziet. Een enkel Londensch huis heeft van het ministerie van oorlog eene bestelling op binnens kant te leveren 40,000 uniformen voor de militie ontvangen.

FRANKRIJK.

Parijs, 19 jan. De Kamer der gedeputeerden is heden met de algemeene discussie over het ontwerp van adres begonnen. Verscheidene redenaars hebben in den oppositiegeest gesproken.

De jongste berichten uit Noord-Amerika hebben alhier niet weinig indruk gemaakt, wijl men tot het vermijden van eenen oorlog tusschen Amerika en Engeland, geen ander middel meer ziet, dan dat Engeland er toe besluite, het zoolang betwiste Oregon-gebied aan Amerika af te staan.

Men gelooft niet, dat de maarschalk Bugeaud in persoon uit Algerie zal overkomen, om de zittingen der afgevaardigden alhier bij te wonen, maar zegt, dat hij een uitgewerkt geschreven betoog tot ontwikkeling van zijne plannen en tot verdediging van zijne handelwijze zal overzenden, welk betoog in de Kamer door een der hem toegedane leden zal worden voorgelezen.

Men verzekert, dat de bisschop van Algiers, die zijn ontslag heeft ingezonden, voornemens is, zich in het klooster der trappisten van Staone te begeven.

De minister van binnenlandsche zaken, bekend geworden met den behoeftigen toestand, waarin zich eenige uitgewekene Polen, Italianen en Spanjaarden bevinden, heeft heden eene buitengewone ondersteuning doen geworden.

Uit Lorient schrijft men, onder dagteekening van 14 januari, dat eene Nederlandsche galjoen, die aan de kaai van Hannebont eene lading boekwerk had ingenomen, op het oogenblik van het vertrek genoodzaakt was geworden weder te lossen, dewijl de lading aan het gisten was geraakt en er gevaar had bestaan het schip in brand te zien aliegen.

In Parijs is deze dagen een dief betrapt, dewijl hij bezig was kristallen vazen te stelen. Met veel moeite heeft men zijne woning ontdekt, in welke alles op eene fatsoenlijk burgerlijke wijze was ingericht. In eene lade van de secretaire vond men 800 franken; in eene vaas voor den schoorsteen 200 goudstukken. Verder was er overvloed van wintervoorraad, vaatjes met ansjovis, enz. aanwezig. Op de vraag van den commissaris van politie, of hij die dingen ook gestolen had, antwoordde hij met zeker zelfvoldoening: »ik koop nooit iets!»

Men schrijft uit Bern, dd. 15 januari.

De groote raad heeft heden beslist over de vraag, betreffende de herziening der grondwet; 211 leden waren tegenwoordig; de volstreckte meerderheid was 106. 112 leden waren voor het voorstel van de regering, dat de herziening der grondwet noodzakelijk geacht zijnde, dezelve door den grooten raad zelve gemaakt zou worden, tegen 99, die meenden, dat de herziening toevertrouwd zou worden aan eene te zamen te stellen vergadering.

Deze geringe overwinning van het gouvernement is gevolgd geworden van eene nederlaag, door de aanneming van een additioneel voorstel, houdende, dat het herzienings-besluit ter aanneming aan het volk zal worden aangeboden in deszelfs vergaderingen. Dit voorstel is aangenomen geworden met 132 stemmen tegen 44.

Morgen zal men het getal leden bepalen, die de commissie zullen uitmaken, belast om een ontwerp van constitutie aan te bieden, en men zal tot derzelve benoeming overgaan, wat de respectieve krachten der partijen nog meer in het licht zal stellen. Zeker athans is het, dat sedert de september-zitting de radicale partij 40 stemmen gewonnen heeft.

De rust der districten van het gemeenebest hangt thans af van de houding der afgevaardigden van de oppositie. Eene plotselinge beweging is niet waarschijnlijk.

Dadelijk na de stemming van den grooten raad hebben al de vreemde ministers dépêches naar hunne respectieve hoven afgezonden. Die van Frankrijk en Oostenrijk hebben daartoe buitengewone koeriers gebruikt.

Men schrijft, onder dagteekening van 8 januari, uit Rome:

Den 19den dezer zal een consistorie plaats hebben; drie nieuw benoemde kardinalen zullen gewijd worden: de patriarch van Lissabon, de aartsbisschop van Napoli en de aartsbisschop van Aix. De paus heeft, naar men beweert, aan Frankrijk geen tweeden kardinalshoed wijk bestaan, waarom het gevraagd had.

BELGIE.

Brussel, 20 jan. De Messenger de Gand houdt de hoop gaande, dat de onderhandelingen tusschen Nederland en België, tot wegruiming der verwikkelingen, door welke aant de belangen van beide bevolkingen, zooder afbreuk wordt gedaan, met veel ijver van wederzijde zullen hervat worden, hoewel dit niet reeds geschied is. Volgens dit dagblad, zoude tot die onderhandelingen schijnbaar eenige gegevens te zijn door nieuwe voorstellen, waarvan de naam de baron Bentinck, gevolmagtigd minister van den koning der Nederlanden, het initiatief zoude genomen hebben, en welke het Belgisch gouvernement met gepaste bereidwilligheid (un juste empressement) zoude hebben ontvangen. Dit zou zijnde, zoude als waarschijnlijk kunnen te verwachten zijn, dat eertlang nog werkelijk een handelsverdrag tusschen de beide staten tot stand kwam, en dat voortloopig het status quo (als voor de onlangseke besluiten) tijdelijk hersteld werd. Dat het voor de nijverheid hier te lande zangzaam is, dit uitgaat te hebben vernomen, lijdt geen twijfel; men behoort onderlus-

schen buiten 's lands aan de berichten der Belgische dagbladen niet dan met veel omzigtigheid geloof te slaan; vooral wat die dagbladen aangaat, van welke men melt, dat zij een geruimen tijd lang, met agenten der Nederlandsche regering in betrekkingen hebben gestaan. In hetgeen, onder anderen, dezer dagen in Hollandsche couranten uit het Antwerpsche Journal du Commerce overgenomen is, heerscht te veel onnauwkeurigheid, om daaruit de algemeene gestemdheid a hier over het Nederlandsche besluit van 5 januari op te maken. Van meer beteekenis is, dat, zelfs het bij uitstekendheid anti-jezuïetsche, en daarom door de kerkelijken van gehechtheid aan het Hollandsche stelsel belichte, liberale dagblad, l'Observateur, niet achterlijk is gebleven, om met sterke afkeuring, zoo wel van het genoemde besluit als van de hier ondersteelde beweegreden daartoe, te gewagen.

Het is waarlijk eene curieuse vergissing geweest van den vertaler in een Hollandsch dagblad van gisteren, waarin men leest, dat de derde sectie, nadat in de zelve de kwestie van grondwettigheid (van het Belgische besluit van 12 januari) geopperd en ontkenkend opgelost was geworden, vervolgens een wetsontwerp van schadeloosstelling voorgesteld en aangenomen was. Vooreerst, weet men, dat in de sectiën geene wetsontwerpen worden voorgesteld en aangenomen; maar de zaak is eenvoudig, zoo als ik die met andere woorden vermeld heb, dat er sprake is geweest over de ongrondwettigheid van het laatstgenoemde (Belgische) besluit, en dat men, hoezeer hetzelfde daarvan niet vrij kenmerkt, eenparig bereid was, om het gebreke in dit opzigt door een votum van goedkeuring te dekken met de gebruikelijke woorden »il s'indemnitte», die opzich zelf slechts eene verfransching zijn van het Engelsche bill of indemnity, dat is een votum, niet van schadeloosstelling, maar van onschadelijkheid, met geene andere beteekenis dan om het gouvernement voor het gebrek aan den constitutionelen vorm niet aansprakelijk te verklaren.

»Ook zij, zandag is een raad van ministers op het paleis, onder voorzitting van den koning, gehouden.

»In de zitting van gisteren heeft de Kamer der Represantanten de discussie voortgezet over het budget van buitenlandsche zaken, derde hoofdstuk, (de tractementen van consulaire agenten en indemniteiten voor sommige niet bezoldigde agenten, te zamen 115,000 franken.)

»De heer Ozy maakte eenige aanmerkingen op de som van 9000 franken, voor het nieuwe consulaat te Keulen, en berispte dat daartoe een militair, en niet een lid van het diplomatiek ligchaam aangesteld was, waarop de minister Deschamps antwoordde, dat nog geen consul te Keulen benoemd was of kon zijn, zoo lang door de Kamers nog niet over de instelling van dat consulaat beslist hadden, en dat overigens de bedoelde officien reeds diplomatieke functiën had bekleed, en sedert verscheidene jaren geregeld secretarie van ambassade was geweest.

»Op eene vraag van den heer Sigart werd door den minister geantwoord, dat het rapport van den consul-generaal van Mexico, in speciale zending naar Santo-Thomas, met het onderzoek der zaken aldaar belast, nog niet was ingekomen, maar dat, na ontvangst van hetzelfde, aan de Kamer zou verrijkt een algemeen verslag over den staat van Guatemala en Santo-Thomas zou worden voorgeleed.

»De heer Dumortier verlangde de afschaffing van het consulaat van Valparaiso, en begreep niet waarom men, indien er een consul te Keulen moest zijn, er ook niet een te »Gravenhage en in Frankfurt had. De heer Verhaegen, daarentegen, verklaarde zich voor de instelling van een consulaat te Keulen.

»De zitting werd ten-half-tijf ure tot heden gescheiden.

Binnenlandsche berichten.

's Gravenhage, 20 jan. Eene te Delft ontvangene tijding van Sourabaya (Nederlandsch Indië), van dato 23 september 1845, bevat het bericht, dat het groote driemast-koepyaardijsschip, baron van de Capelle, behoorende aan den zoon van den sultan van Palembang, genaamd Pangerang Schorf-Aboe Bakar-Bin-Ali-Bin-Aboe Bakar Bin Saleh, gevoerd door onzer stadgenoot, den kapitein C. N. van der Beek, op den 22sten mei 1845, van de haven van Batavia is; hetzelve was geladen met specerijen en geld, en gedeeltemat naar Batavia, aan boord hebbende 105 zielen, waaronder 50 man, ekwipaasje; de overigen waren passagiers, met vrouwen en kinderen.

De Post van Buro gepasseerd zijnde, om die van Bonten aan te loopen, ontstond er op 27 waar te zien aan de linkerzijde van den voormiddag, over het sprin-gen van twee boegplanken. Den 28sten mei aan de overzijde van de Dwabakv op de noord-oost-kant van het eiland Bonten, om bevindende, hadden zij ongeveer 18 voet water in het ruim, en door den storm, en de ongunstige zonsicht het schip aldaar gestrand. De passagiers, met de vrouwen en kinderen, en een gedeelte der ekwipaasje, werden met de sloepen aan wal gebracht (van welke sloepen er nog een tegen een der klippen verbrjzeld werd, liggende althans het vrak vijf Engelsche mijlen van den wal. Den tweeden dag daarna, tegen het vallen van den avond, zag men eerst een der sloepen naar het wrak terugkeeren, waarmede zich toen de kapitein en twaalf matrozen, welke op hetzelfde waren geblaven, reddeden.

De kapitein bevond zich toen aan het hoofd van deze hongerige en moedelooze menigte, dewijl men niet wist

C. De opzigtcr F. PAYENS :

10. Van medeplichtigheid aan valsheid in authenticke en publieke geschriften ;

20. Van medeplichtigheid aan het verduisteren , boven omschreven , en dat alles , door den dader dier feiten bijgestaan en geholpen te hebben in de bedrijven , die dienden om dezelve voor te bereiden , te doen gelukken en te voltooien .

In de maand mei des vorigen jaars , stonden , onder den last van al die beschuldigingen , de opzigtcrs BOXS en PAYENS voor het hof van Noord-Brabant te regt , hetwelk over de onderscheidene feiten 133 getuigen heeft gehoord . Bij arrest van 7 juni 1845 , werd de eerste beschuldigde , de voortvlugtige baron van DORFF , verklaard wederspanning aan de wet ; de tweede beschuldigde , de opzigtcr BOXS , met vrijspraak of ontslag van alle rechtsvervolging op alle overige punten van beschuldiging , alleen schuldig verklaard aan medeplichtigheid aan valsheid in onderhandsch geschrift , en te dier zake veroordeeld tot te pronkstelling gedurende een half uur en een confinement voor den tijd van 8 jaren . De derde beschuldigde PAYENS is daarbij van alle schuld vrijgesproken .

Zoo wel de procureur-generaal bij het hof van Noord-Brabant , als de veroordeelde boxs hebben zich tegen die uitspraak in cassatie voorzien , met dit gevolg , dat bij arrest van den Hoogen Raad der Nederlanden , dd. 18 november 1845 , het beroep van den beschuldigde boxs is verworpen , doch dat van den procureur-generaal aangenomen ; het voornoemde arrest van het hof van Noord-Brabant vernietigd en de zaak , voor zoo ver die den aangeklaagde boxs betreft , naar het provinciaal gerechtshof van Gelderland verwezen , om , naar aanleiding van dezelfde acte van beschuldiging , op nieuw regt te doen op al de punten van beschuldiging , bij dat stuk ten zijnen laste gebracht .

Gevolg gevende aan deze verwijzing , is de zaak voor dat hof tegen 15 januari 1846 aangebragt . Van de 99 gedagvaarde getuigen , waren er 95 tegenwoordig , waaronder de vrijgesprokene PAYENS . Als verdedigers van den aangeklaagden traden , op deszelfs verzoek , op de heeren MR. BYRTS en METMAN , de laatste advocaat te 's Gravenhage .

Nadat de acte van beschuldiging en verdere stukken waren voorgelezen , werd met het verhoor der getuigen een aanvang gemaakt . Ten opzichte van den getuige PAYENS werd door de verdedigers aan het hof in overweging gegeven , om hem slechts bij wijze van inlichting en zonder het afleggen van den eed te hooren . Mr. METMAN adstrueerde dit verzoek vooral uit een oogpunt van zedelijkheid en met aanwijzing van de hoogst moeilijke stelling , waarin die getuige gebracht zoude worden , zoo hij verplicht werd onder eede de gebeurtenissen op te geven , weewege hij in ditzelfde proces had te regt gestaan . De heer procureur-generaal heeft dit verzoek bestreden en hetzelfde ja door het hof , bij arrest van den 16den januari 1846 , afgewezen , op grond , dat het beëdigd verhoor van dezen persoon bij de wet niet is verboden . Deze en ook de volgende terechtzitting van 17 januari zijn toegewijd geweest aan het verhoor der getuigen en van de beklagden . In de zittingen van 19 en 20 januari is deze , zoo wat daadzaken als wat regtspunten betreft , hoogst belangrijke en ingewikkelde zaak uitvoerig bepleit . De heer procureur-generaal heeft bijna drie uren aan de ontwikkeling der beschuldiging toegeleid en gerequireerd , dat het den hove mogt behagen den beklagde te veroordeelen tot de straf van het zwijgen van het zwaard over het hoofd en tot een confinement , den tijd van 20 jaren niet te berekenende . Daarna hebben de verdedigers achtervolgens het woord gevoerd , en zich beijverd de daden van den aangeklaagde , zob zij al niet uit een zedelijk oogpunt geheel waren goed te keuren , als niet strafwaardig naar de wet , vooral zoo als de beschuldiging zich hier ter beoordeeling voor deed , te verdedigen . De heer VAN DORFF was bij al die handelingen de hoofdpersoon geweest ; hij had alle stukken geteekend , alle gelden ontvangen ; de beklagde was zijn klerk , en als zoodanig aan hem ondergeschikt ; hij had veel stukken geschreven of gecopieerd , als daartoe uit den aard zijner betrekking verplicht en zonder de bedriegelijke handelingen te doorgronden , waartoe dezelve moesten strekken . Deze ondergeschiktheid en de zedelijke invloed , welke de agent door zijn ambt over de beklagde uitoefende , in de maatschappij op den beklagde uitoefende , moest hem , zoo wel uit een zedelijk als uit een regtkundig oogpunt , tegen alle verantwoordelijkheid dekken . Hij had geen penning der voordeelen genoten , welke door die beklagde handelingen waren behaald . Hij was , integendeel , sedert jaren met ijver ten nute van 's lands schatkist werkzaam geweest ; hij was de enige , welke op de publieke tiendverpachtingen , aan de monopolisten het hoofd durfde bieden , door de tienden op te hoogen , waardoor zij jaarlijks eenige duizenden meer opbragten dan gebleken is het geval te zijn , nadat hij door de onderwerpelijke vervolgingen van daar verwijderd en aan de monopolisten de vrijs hand werd gelaten . De verdedigers hebben met nadruk gewezen op de veelvuldige bewijzen , welke dit proces heeft opgeleverd , van de onachtzaamheid en het weinig toezigt , door de hoofdambtenaren van het domein-bestuur aan den dag gelegd , onder anderen , daaruit blijkbaar , dat de agent VAN DORFF , ofschoon een belangrijk financieel beheer behoudende , nimmer cautie heeft gesteld ; dat de opzigtcr BOXS nimmer den eed aan den lande heeft af-

gelegd ; dat men den agent veroorloofde , zelfs zonder eenige hogere goedkeuring , en in strijd met het stellige verbod zijner instructie , onder de hand de tienden te verpachten . Deze en meer andere afwijkingen , welke algemeene bekendheid hadden verkregen en zelfs in de Tweede Kamer der Staten-Generaal luide en scherpe klagten tegen dat bestuur hadden doen rijzen , moesten noodwendig nadelig werken op den ambtstijver van meer ondergeschikte beambten , en hen leiden tot het bezigen van middelen , waaraan men onder een behoorlijk toezigt niet zoude hebben gedacht . Die nalatigheid of zoogenaamde toegeeflijkheid brengt menig overigens achtingswaardig huisvader op het schavot , maar de zedelijke verantwoordelijkheid berust zeker op hen , welke tot dat alles den weg baande of gemakkelijk maakt . Dit proces , waarvan al het gewigt nederkomt op het hoofd van een ongelukkig ondergeschikten ambtenaar , heeft althans den schijn van bestemd te zijn ter beantwoording van die algemeene en hooggeklommen klagten ; de aangeklaagde schijnt hier gesteld te zijn tot zoenoffer voor de publieke opinie . — Voorts is elk punt van beschuldiging aan de wettelijke beschouwing onderworpen en is daarbij het beloop gevoerd , dat of de hoofdmisdaad , of de medeplichtigheid van den aangeklaagde naar de wet moesten gestraft worden , niet aanwezig te zijn , of wel , dat de aangeklaagde niet beschuldigd was van de misdaad of overtreding , welke in de bewezene daadzaken lag opgesloten . Op dien grond hebben de verdedigers tot vrijspraak van den aangeklaagde geconcludeerd . De uitspraak van het arrest is bepaald op dingsdag den 27sten januari e. k. , des namiddags ten 2 ure .

Advertentiën .

+++ De KANTONREGTER VAN ELST brengt ter kennis , dat krachtens autorisatie van Zijne Excellentie den Heer. Minister van Justitie , de ZITTINGEN van het Kanton-Gerecht voortaan zullen gehouden worden op DONDERDAG en VRIJDAG van iedere week , des voormiddags ten elf ure , in het Ambtshuis te Elst ; zullende de Zitting van Donderdag bestemd zijn tot de behandeling van Burgerlijke Zaken , die van Koophandel daaronder begrepen , alsmede tot het Voorzien in Voogdijen en andere extra Juridiciële verrichtingen ; terwijl op die van Vrijdag de Behandeling van Strafsaken zal plaats hebben . Tevens worden de belanghebbenden verwittigd , dat de Inschrijvingen op de Rol sullen plaats moeten hebben niet later dan ten een ure des namiddags van den dag , vóór dat de zaak moet dienen . Bovengezegde bepalingen sullen in werking komen niet den eersten der maand Februari eerstkomende . De Kantonregter van Elst , (Was geteekend) VAN PABST . In kennis van mij , (Was geteekend) HACKFORT , Griffier .

VERKOOPING

VAN ONROEREND GOED .

Op Maandag den 25sten Februarij 1846 , des avonds ten 6 ure , zullen , in het Logement het Hof van Holland , in de Waverstraat te Arnhem , in het openbaar , bij inzet , en op den 9den Maart daaraanvolgende , terzelfder uur en plaats , bij toeslag , worden den geveld de navolgende ONROERENDE GOEDEREN , gelegen even buiten de Stad Arnhem , aan de Bergstraat , in de nabijheid van het Stationsplein van den Rijn-Spoorweg en toebehoorende tot de nalatenschap van Wijlen den Heer J. G. GERHARDS : 10. Een dubbel HEERENHUIS en ERVE met TUIN , gelegen op den Hoek van de Bergstraat en den Singel , Wijk G , No. 48 , Kadaster Sectie O , No. 1003m ; in Haar bewoond door Mejuffrouw DEIJMANS ; 20. Een enkel HEERENHUIS met ERVE en TUIN , gelegen aan de Bergstraat , naast het vorige perceel . Wijk G , No. 49 , Kadaster Sectie O , No. 1008m ; in Haar bewoond door den Heer LEE ; 30. Een dubbel HEERENHUIS en ERVE met TUIN , gelegen naast het voorafgaande , Wijk G , No. 50 , Kadaster Sectie O , No. 1003m ; in haar bewoond door Mevrouw de Weduwe VAN VOLLENHOVEN ; 40. Een enkel HEERENHUIS en ERVE met TUIN , gelegen naast het voorafgaande , Wijk G , No. 51 , Kadaster Sectie O , gedeelte van No. 1003m ; in haar bewoond door Mevrouw de Weduwe SCHEIDTUS . 50. Een enkel HEERENHUIS en ERVE met TUIN , gelegen naast het voorafgaande , Wijk G , No. 52 , Kadaster Sectie O , gedeelte van No. 1003m , in Haar bewoond door den Heer JANSEN . Alle welke Gebouwen voor weinige jaren nieuw daargesteld en wel onderhouden zijn ; grootendels voorzien van behang en geplafondeerde KAMERS en verdere GEMAKKEN ; — Te aanvaarden met 10. Mei 1846 vrij van huur , met uitzondering van het vierde perceel , hetwelk tot 10. November 1846 is verhuurd . Het vierde en vijfde perceel sullen ook te samen

en vervolgens al de perceelen in ééne massa ter verkoop worden aangeboden .

Gedurende acht dagen voor den inzet en voor den toeslag zullen de perceelen kunnen bezigtigd worden , mits daartoe vooraf aan de respectieve bewoners worde belet gevraagd , en zullen de voorwaarden van verkoop ten kantore van den Notaris Mr. G. VAN ECK , te Arnhem , ter lezing liggen .



F. J. M. RITZ , Notaris , reside-rende te 's Hertogenbosch , zal aldaar , in het Hotel het Parlement , op Zaturdag den 31sten Januarij 1846 , provisieneel , en veertien dagen daarna , mitsdien op Zaturdag den 14den Februarij 1846 , definitief , telkens des namiddags ten zes ure , in het openbaar opveilen en verkoopen :

a. Eene kapitale in het Jaar 1834 nieuw gebouwde BIERBROUWERIJ met KETEL , twee ROERKUIPEN , GEILKUIP , twee KOELBAKKEN , GESTKELDER , MOETERIJ , PRIVAAT KELDER en verdere tot eene volmaakte , met zorg ingerigte Bierbrouwerij benodigde vaste GEREEDSCHAPPEN ; voorts daaraan in het Jaar 1844 geheel nieuw gebouwd HEEREN-HUIS , bezattende : drie BEMIDEN-VOORKAMERS , twee BOVEN-KAMERS , DIENSTBODEN-KAMERS , KEUKEN , KELDER en verdere GEMAKKEN ; wijders nieuw gebouwd ACHTERHUIS met STAL voor zeven Paarden en twintig Koeijen , ERVEN , MOESTUIN , BOUWLAND HOUTPASSEN ; alles aan- en bij elkander , staande en gelegen in de volkrijke en aangename Gemeente Lith , aan de Rivier de Maas , Sectie A , Nummers 1402 , 1347 , 1348 en 702 , te zamen groot 71 Roeden .

De gemelde Gebouwen bevatten nog eenen KELLER , geschikt om vorstvrij te bewaren nagenoeg 700 Vaten BIER , alsmede drie ZOLDERS tot berging van nagenoeg 150 Last Graan . Een en ander biedt voor eene uitgestrekte Bierbrouwerij met Landbouwerij en Graanhandel , zoodmede zangenaam Zomer- en Winter-Verblijf , de beste en voordeeligste gelegenheid aan ; terwijl hetzelfde met weinige Kosten tot Azijnmakerij , Branderij en iedere andere Fabrijk of Trafijk is in te rigten .

In gebruik te aanvaarden den 1sten Mei 1846 . b. Een perceel BOUWLAND met HAKHOUT , gelegen te Lith , in de Westerbeemden , Sectie A , No. 1101 en 1102 , te zamen groot 1 Bunder , 19 Roeden en 76 Eilen ; en c. Een perceel HOOLAND aldaar , in de Lage Velden , genaamd de Stelt , Sectie B , No. 273 , groot 59 Roeden en 10 Eilen . Nadere onderrigting is te bekomen ten kantore van den Notaris RITZ voornoemd .

Bekendmaking .

Bij vonnis der Arrondissements-Regtbank te Arnhem , op den 23sten October 1845 gewezen , is tusschen den Hoog Wel Geboren Heer Jonkheer FREDERIK ALEWIJN , Rentanier , gevestigd hebbende te Brummen , doch thans zij u verblijft houdende te Amsterdam , en zijne Echtgenooto Vrouwe HELENA CHRISTINA CALMER , wonende te Brummen , SCHEIDING VAN TAFEL en BED uitgesproken met al de gevolgen , daaraan volgens de wet verbonden . Geschiedende daarvan bij deze aankondiging ter voldoening aan artikel 828 van het Wetboek van Burgerlijke Regtshandeling , in verband met Artikel 300 van het Burgerlijk Wetboek . Holgeen certificeert C. F. TROOST , Procureur der Eischeresse .

KONINKRIJK NEDERLANDSCH

Ten Kantore van A. de ... straat te Arnhem , zijn weder verkrijgbaar HEELDEN en GEDEELTEN van LOTEN , zoo in Koop , Haug als Doorgefouneerd , volgens Plan ; waarvan de Trekking der 1ste Klasse eene aanvang met den 16den Februarij 1846 .

Schouwburg te Arnhem .

Onder Directie van den Heer ROSENFELDT , Ond-Lid en Eerste Komiek van den Koninklijken Schouwburg , No. 9 in het Abonnement . Op Zaturdag den 21sten Januarij 1846 :

HET GEWETE

Van IFFLAND . Dit uitstekend Tooneelspel , zijnde het beste van 's mans werken , waarin de Heer HARMANS de rol van Iffland zal vervullen , welke uitvoering het Koninkwinnend Publiek , aan het wonderlijke talent van den onsterfelijken waard kunstenaar , op de tref-fondste wijze zal herinneren . Na hetzelve : DE JONGE DRIETIGE VROUW . Aanvang ten half zeven ure . Te Arnhem , bij C. A. THIEME , Boekdrucker .